

VERSENYTANÁCS

VJ-3/2006/73.

Ikt. sz.: 3/2006/87.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Logisztár Székesfehérvári Logisztikai Szolgáltató Központ Tulajdonosi és Fejlesztő Kft.** (Székesfehérvár) eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tárgyában indult eljárás során meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t.

A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont vállalkozás visszaélt a gazdasági erőfölényével, amikor az általa üzemeltetett vámudvarban működő vámhivatal be nem rendelt ügyfeleit üzemeltetési költségtérítés megfizetésére kötelezte.

A Versenytanács az üzemeltetési költségtérítés alkalmazását a határozat kézhezvételétől megtiltja.

A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont vámudvarát felkereső ügyfelektől történő parkolási díj szedése nem ütközik a törvény rendelkezéseibe.

A határozat felülvizsgálatát az eljárás alá vont vállalkozás a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül kérheti a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal a Tptv. 67. § (1) bekezdése és a 70. § (1) bekezdése együttes alkalmazásával 2006. január 5-én – hivatalból – versenyfelügyeleti eljárást indított annak vizsgálatára, hogy a Logisztár Kft. az általa üzemeltetett logisztikai központban parkolási díjat és üzemeltetési költségtérítést (együtt: díjak) fizettet azon személyekkel, akik a központ területén lévő vámudvart kívánják megközelíteni, amely más módon nem érhető el.
2. A Gazdasági Versenyhivatal a jelen eljárásban azt vizsgálta, hogy az eljárás alá vont az általa üzemeltetett vámudvarban történő parkolási díj és üzemeltetési költségtérítés szedése révén gazdasági erőfölénnyel való visszaélést valósít-e meg a Tptv. rendelkezései értelmében. A versenyfelügyeleti eljárás nem terjedt ki az alkalmazott díjak mértékének vizsgálatára.

II.

A vámudvarokra vonatkozó jogszabályi háttér

3. A Vtv. 28. § (1) bekezdése alapján az áru vámeljárással alá vonására – főszabályként – az a vámhivatal illetékes, amelynek illetékességi területén az árut vámeljárással alá bejelentik, azonban a (2) bekezdés értelmében a pénzügyminiszter ettől eltérő illetékességi szabályt is megállapíthat. A Vtv. 29. § (1) bekezdése szerint az engedélyezési eljárásra – főszabályként – az a fővámhivatal rendelkezik hatáskörrel, amelynek illetékességi területén a kérelmezett tevékenységet gyakorolni kívánják.
4. A 2004. május 1-jét megelőzően hatályos, a vámjogról, a vámeljárással, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény végrehajtásáról szóló 45/1996. (III. 25.) Kormányrendelet 261. §-a lehetővé tette, hogy a vámügynök felmerült költségeinek megtérítését követelhesse a székhelyén/telephelyén működő vámhivatal felkeresésével járó járműforgalom vonatkozásában. Ezt a rendelkezést a 203/2000. (XII. 8.) Kormányrendelet, amely 2003. december 16. és 2004. április 30. között volt hatályban, akként pontosította, hogy a „*a vámügynök túrni köteles – felmerült költségei megtérítése mellett – az ezzel kapcsolatos járműforgalom mellett az ügyfélforgalmat is.*”
5. 2004. május 1-jével az irányadó szabályozást a közösségi vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet tartalmazza, amely 2004. május 1-je és augusztus 15-e között egyáltalán nem tartalmazott rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a vámudvart üzemeltető milyen költségeket háríthat át a vámhivatalt felkereső ügyfelekre.
6. A 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet (14) bekezdése – amely 2005. január 1-jét megelőzően a (13) bekezdés volt – a következőket tartalmazza:
„A vámhivatalnak az I. típusú vámudvaron működő szolgálati helyén az üzemeltető túrni köteles a vámhivatalhoz közvetlenül forduló ügyfél- és/vagy járműforgalmat, azonban az áruvizsgálathoz szükséges személyzet, illetve eszközök, valamint a vámhivatal által be nem rendelt járművek esetében az ingyenes parkolóhely biztosítására nem kötelezhető. Az üzemeltetőnek térítésmentesen biztosítania kell mindenki számára a vámhivatal szolgálati helyének megközelítését, továbbá, ha az ügyfél nem igényli a közreműködést, úgy a vámeljárással a vámhatóság által történő lefolytatásáért díjat nem számolhat fel.”

III.

A vámudvarok működése

7. A Logisztár Kft. 1997 óta végez gazdasági tevékenységet, amely elsősorban az Országos Logisztikai Szolgáltató Központ részét képező Székesfehérvári Logisztikai Szolgáltató Központ üzemeltetésére és fejlesztésére terjed ki. Az eljárás alá vont vállalkozás az első hat legnagyobb forgalmat bonyolító vámudvar egyike. A Logisztár Kft. üzemeltetési és fejlesztési tevékenysége körében ügyfeleinek igényei szerint ellátja, összehangolja, megvalósítja a központ területén belül végzett infrastruktúrális fejlesztéseket, üzemelteti a logisztikai létesítményeket és a központ területén működő vámhivatal infrastruktúráját, valamint logisztikai szolgáltatásokat nyújt.

8. A Logisztár Kft. által nyújtott logisztikai szolgáltatások köre ingatlanfejlesztésre, -hasznosításra, kombitermináli szolgáltatásokra, raktározásra, fuvarozásra és vámügyintézéssel kapcsolatos tevékenységre terjed ki. Az eljárás alá vont vállalkozás maga nem végez teljes körű vámügyintézési és vámügynöki tevékenységet.
9. A Logisztár Kft. 2003. április 22. óta áll vámudvar üzemeltetésére irányuló kapcsolatban a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságával (a továbbiakban: VPOP), ily módon az eljárás alá vont vállalkozás látja el a VPOP Közép-Dunántúli Regionális Parancsnokság székesfehérvári vámhivatalának üzemeltetését. A vámhivatal tevékenysége a következőkre terjed ki:
 - a vámszolgálati hely fenntartása;
 - teljes körű vámügyintézés;
 - konténer vámvizsgáló;
 - kamion vámvizsgáló.
10. Az eljárás alá vont által fenntartott és működtetett vámudvar üzemeltetési feltételeit a VPOP Közép-Dunántúli Regionális Parancsnokságával 2004. április 26-án kötött szerződés tartalmazza, amelyet 2005. április 27-én módosítottak. A Logisztár és a VPOP illetékes közép fokú szerve közötti szerződés 2008. április 30-ig van hatályban, a szerződést bármelyik szerződő fél indokolás nélkül 90 napos határidővel felmondhatja.
11. A vámudvar üzemeltetéséhez és fenntartásához kapcsolódó szolgáltatások köre alapvetően két részre osztható. Egyik oldalról a vámudvarban található vámhivatal által lefolytatott vámigazgatási eljárások hivatalos helyével, infrastruktúrájával kapcsolatos üzemeltetési és fenntartási szolgáltatásokat foglalja magában. A másik oldalról az üzemeltetéssel összefüggésben nyújtott szolgáltatások köre ennél szélesebb spektrumot ölel fel. Ennek oka, hogy az üzemeltető ezen tevékenysége révén kívánja biztosítani a vámhivatal működtetésével és kialakításával járó beruházásának megtérülését. Ebbe a körbe tartozhatnak például a logisztikai szolgáltatások, a raktározási és a fuvarozási szolgáltatások nyújtása.
12. A vámhivatal üzemeltetésével kapcsolatos szolgáltatásokért az üzemeltető nem részesül ellenszolgáltatásban az illetékes vám- és pénzügyőrség regionális parancsnokságától, mert a vámhivatalok csak a közüzemi számláikat egyenlítik ki elkülönített mérés esetén. Az üzemeltetők a beruházásaik megtérülésére egyéb piaci szereplőktől számíthatnak.
13. A piacon működik egy-két olyan vámudvar is, amely speciális helyzetet élvez, mert a helyi önkormányzat a gazdaság élénkítése céljából magára vállalta a vámhivatal üzemeltetésével kapcsolatos költségeket.
14. A VPOP nyilatkozata szerint a vállalkozások nagy része abban a tagállamban kéri a vámigazgatási eljárás lefolytatását, amelyben a székhelye/telephelye található. Más tagállamban alapvetően akkor kerülhet sor az eljárás lefolytatására, ha a kérelmező kontingenst kíván igénybe venni, ha a vámmentes eljárás rövidebb idő alatt lezajlik, vagy a más tagállamban bejegyzett vállalkozás Magyarországra telepítette az elosztó raktárát.
15. A VPOP szerint a gyakorlatban csekély mértékben tekinthető helyettesíthetőnek a vámudvari vámhivatalok eljárása a határmenti vámhivatalokéval, mert az utóbbiak elsődleges feladata nem a vámeljárás, hanem a határok biztonságának biztosítása.
16. A VPOP 2004-ben folytatott számításai szerint egy vámudvar kialakítása 41-103 millió Ft értékű beruházást igényel, amelynek a tényleges mértéke az adott vámudvar földrajzi

elhelyezkedésétől és a forgalmától függ. Magyarország keleti részén jellemzően kisebb értékű beruházás is elegendő új vámudvar létesítéséhez. A VPOP a vámudvarok üzemeltetési költségeit ugyanezen szempontok alapján éves szinten 7,2-18,6 millió Ft-ra becsüli.

17. Bár a vámhivatalt üzemeltető vállalkozások által nyújtott szolgáltatások széles skálán mozognak, az egyes szolgáltatások esetében – elviekben – teljesülhetnének a keresleti és a kínálati helyettesíthetőség szempontjai, azonban a vámudvart üzemeltető által nyújtott szolgáltatások körének egységes volta miatt, azok a vámigazgatási eljárással szorosan összefüggenek, ezért jogszabályon alapuló kötelezettség, gazdaságossági és egyéb szempontok determinálják a szolgáltatást igénybe vevők választását.

IV.

Az eljárás alá vont magatartása

18. A versenyfelügyeleti eljárás során megkeresett vámudvarok nyilatkozataiból megállapítható az üzemeltetők általános gyakorlata, hogy a vámudvart felkereső ügyfeleket parkolási díj vagy üzemeltetési költségtérítés megfizetésére kötelezik, bár sok esetben a kivetett díjra más elnevezést, például területhasználati díj stb. alkalmaznak.
19. A megkeresett vámudvarok kisebb része egyáltalán nem szed díjat a vámudvar üzemeltetésével összefüggésben, amelyet azzal indokoltak, hogy a vámudvarba „betelepült” ügyfelek által fizetett szolgáltatási díjakba épülnek be az üzemeltetés költségei.
20. Tekintettel arra, hogy Magyarországon megyénként – döntően a megyeszékhelyeken – egy-egy vámudvar üzemel, amely egyben helyet ad a területileg illetékes vámhivatalnak, amely kizárólagosan rendelkezik hatáskörrel az adott terület vonatkozásában bizonyos vámigazgatási eljárások lefolytatása esetén, a vámhivatalt felkereső ügyfelek egy része e célból nem rendelkezik máshoz fordulási lehetőséggel.
21. A versenyfelügyeleti eljárás során megkérdezett vámudvarok álláspontja szerint az egyes vámudvarok esetében jogszabályok által megállapított különleges illetékesség nem befolyásolja a piacon érvényesülő versenyhelyzetet.
22. A Logisztár és a VPOP illetékes közép fokú szerve által kötött szerződés tartalma szinte teljes mértékben megegyezik az ország más területén elhelyezkedő I. típusú vámudvart üzemeltető vállalkozásokkal kötött szerződésekkel, mivel a VPOP egységes feltételeket és elvárásokat fogalmazott meg a vámudvarok létesítésével és üzemeltetésével kapcsolatban.
23. A Logisztár 2004. május 1-jétől parkolási díjat szed a vámudvart felkereső ügyfelektől. Az eljárás alá vont nyilatkozata értelmében a parkolási díj megfizetésének kötelezettsége nem vonatkozik a VPOP által berendelt vámvizsgálatos járművekre, az irodaházban irodát bérlő ügyfelekhez tárgyalás céljából érkező személyek és a vámudvarban dolgozók saját gépjárműveire.
24. A Logisztár üzemeltetési költségtérítés jogcímén 2005. augusztus 1-je óta szed díjat azon ügyfelektől, akik gyalogosan érkeznek a vámudvarba. Az eljárás alá vont vállalkozás az üzemeltetési költségtérítés esetében a parkolási díjknál követelt gyakorlathoz hasonló kedvezményrendszert alkalmaz.

25. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a parkolási díj vagy üzemeltetési költségtérítés megfizetését csak abban az esetben nem követeli meg az eljárás alá vont vállalkozás, ha a vámhatóság – import esetén – tételes vagy szűrőpróbaszerű áruvizsgálatot ír elő. Az eljárás alá vont nyilatkozata értelmében vámhivatali kérés nyomán úgy döntött, hogy a regisztrációs adóügyben érkező személyektől nem kérnek sem parkolási díjat, sem üzemeltetési költségtérítést.
26. A vámudvart havonta megközelítőleg 147 fő keresi fel gyalogosan, ugyanakkor a Logisztár nyilatkozata értelmében a vámudvar csak nehézkesen közelíthető meg ily módon, mert 600 méteres távolságon belül nincs parkolási lehetőség.
27. Egy Székesfehérváron aktív vámügynök nyilatkozata értelmében az alábbi esetekben az ügyfelek kizárólag a Logisztár által üzemeltetett vámudvart kénytelenek felkeresni:
1. alapeseti vámeljáráások lefolytatása céljából (például EUR1 szállítási bizonyítvány hitelesítése), mert a székesfehérvári Fővámhivatal nem végez alapeseti vámeljárást;
 2. import szállítmányoknál a megbízó nevére szóló vámhatározatok átvétele;
 3. egységes vámáru-nyilatkozatok benyújtása esetén.
28. A székesfehérvári vámügynök szerint a megbízója területileg a székesfehérvári Fővámhivatalhoz tartozik és a vámügynöksége felett is ez a szerv látja el a felügyeletet, ezért a kérelmekkel és a vámáru elszámolásokkal kapcsolatban is csak az arra kijelölt Logisztár vámudvarhoz fordulhat.
29. Egy másik piaci szereplő kifejtette, hogy a Logisztár a parkoláson kívül egyéb szolgáltatást nem nyújt a részére, azonban az alábbi típusú vámkezelési esetében kénytelen a Logisztár vámudvarában található vámhivatalhoz fordulni, ily módon a Logisztár parkolási szolgáltatását igénybe venni
1. TIR szállítmányok kezelése;
 2. összevont árnyilatkozatok leadása;
 3. utólagos ellenőrzések intézése;
 4. áruminta bemutatása céljából.
30. A megkérdezett piaci szereplő szerint egyáltalán nem tud más vámhivatalhoz fordulni, mert székesfehérvári székhelyű vállalkozás lévén a helyi vámkezelési engedélyeit a Székesfehérvári Fővámhivatal adta ki, amelyben elszámoló, felügyelő, ellenőrző vámhivatalnak is a Logisztár vámudvarában működő vámhivatal került megnevezésre, valamint az engedélyében az szerepel, hogy minden vámkezelést érintő ügyben a Logisztár vámudvarában található vámhivatalhoz kell fordulnia.
31. A versenyfelügyeleti eljárás során több megkérdezett vállalkozás is megerősítette, mivel a közvetlen környékükön nincs más könnyen és gyorsan megközelíthető vámudvar, kénytelenek a Logisztár vámudvarában található vámhivatalt felkeresni vámkezelés és a szükséges vámigazgatási eljárások intézése céljából.
32. Az eljárás során megkérdezett vámudvarok eltérően ítélik meg az ügyfelek másod fordulósi lehetőségeit, többen közülük valamennyi az Európai Unióban működő belterületi vámudvart és a határvámügynökségeket is versenytársuknak tartják, ezzel szemben a megkérdezettek nagy arányban csak a földrajzilag közelükben levő vámudvarokat tartják számon versenytársként, vagy a versenytárs hiányáról nyilatkoztak tekintettel arra, hogy a környékükön rajtuk kívül egyáltalán nem működik más vámudvar.

33. Egy a versenyfelügyeleti eljárás során megkérdezett vámügyintézői tevékenységet végző vállalkozás hangsúlyozta, hogy Székesfehérváron kialakult ügyfélkörrel rendelkezik, akik közül többen ragaszkodnak a Székesfehérvár térségében történő vámkezeléshez, ezért részükre a Logisztár vámudvarában található vámhivatalnál kezdeményezik a vámeljárásokat.

V.

A vizsgálati jelentés

34. A vizsgálók álláspontja szerint tekintettel arra, hogy a 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet hivatkozott rendelkezése megteremti a vámudvart üzemeltető vállalkozások számára azt a lehetőséget, hogy a területükön elhelyezkedő vámhivatalok ügyfeleivel szemben érvényesítsék költségeik megtérítését, az eljárás alá vont által alkalmazott parkolási díjak alkalmazása elfogadható.
35. A vizsgálók ezzel szemben indokolatlannak és elfogadhatatlannak tartják az üzemeltetési költségtérítés szedését, mert annak egyrészt nincs jogszabályi alapja, másrészt az üzemeltetési költségek fedezete egyértelműen megjelenik az irodahelyiséget bérlő ügyfelek közös költségében, valamint a vámhivatal a Logisztár vámudvarában történő elhelyezkedése a betelepült ügyfelek számára nyújtott többlétszolgáltatásként fogható fel, melynek ellentételezése a földhasználati és a bérleti szerződésekben is megjelenik.
36. Mindezek alapján a vizsgálók az ügyfél a Tpv. 75. § (1) bekezdése alapján tett kötelezettségvállalása esetére indítványozták az eljárás megszüntetését.

VI.

Az előzetes álláspont

37. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjában jelezte az eljárás alá vont vállalkozásnak, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapíthatónak tartja az általa kivetett üzemeltetési költségtérítés alkalmazásának a Tpv. 21. § a) pontjába ütközését.
38. Az eljáró versenytanács előrebocsátotta, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont vállalkozás viszonylag rövid ideje alkalmazza az üzemeltetési költségtérítést, ebből kifolyólag az érintett fogyasztói kör sem nőtt jelentős mértékben, ezért amennyiben az eljárás alá vont vállalkozás a Tpv. 75. §-a alapján megerősíti azon szándékát, hogy a jövőben eltekint az üzemeltetési költségtérítés kifogásolt tartalommal való alkalmazásától és nem vezet be más néven hasonló díjat, az eljáró versenytanács szerint a közérdek hatékony védelme ily módon is biztosítható lenne, ezért lehetőséget lát a versenyfelügyeleti eljárás végzéssel történő megszüntetésre.
39. Az eljáró versenytanács egyben felhívta az eljárás alá vont vállalkozást, amennyiben a Tpv. 75. §-a alapján kötelezettségvállalást tenne, szükséges nyilatkoznia arról, hogy a kötelezettségvállalását pontosan milyen tartalommal kívánja végrehajtani, amelynek során külön térjen ki arra, hogy milyen módon gondoskodik a jogsértően kivetett üzemeltetési költségtérítés összegének az érintett fogyasztóknak történő visszatérítéséről.

VII. Az eljárás alá vont álláspontja

40. Az eljárás alá vont vállalkozás az eljáró Versenytanács előzetes álláspontjára reagálva kifejtette, hogy az üzemeltetési költségtérítés bevezetése során nem a haszonszerzés célja vezette, hanem a vámudvar létesítésekor érvényeshez képest megváltozott jogi szabályozás kényszerítette arra, hogy működése biztosítása érdekében hozzon kompenzáló intézkedéseket.
41. Az eljárás alá vont vitatta, hogy a vámudvar üzemeltetési költségének fedezete teljes mértékben megjelenne az irodahelyiséget bérlő ügyfelek által fizetett díjakban, ugyanis az általuk fizetett közös költség csak a bérlők és a VPOP közös ingatlanhasználatából eredő üzemeltetési költségeket fedezi (takarítás, őrzés-védelem, karbantartás, vámos bérelt vonal havi díja stb.).
42. Az eljárás alá vont kifejtette, álláspontja szerint is oly módon kell kidolgozni a költségtérítés elvét, hogy minél jobban közelítsen ahhoz, ki milyen mértékben veszi igénybe a szolgáltatásait. Az eljárás alá vont álláspontja szerint a vámudvart felkereső azon ügyfelek, akik nem bérelnek a logisztikai központ területén irodát, ugyanúgy igénybe veszik az egész létesítményt, mint a bérlők, így a költségekből is részt kell vállalniuk. Tekintettel arra, hogy a használat mértéke nem állapítható meg, az eljárás alá vont szerint az általa alkalmazott térítési mód tekinthető a legmegfelelőbb megoldásnak.
43. Az eljárás alá vont egy táblázaton keresztül szemléltette a vámudvar megközelíthetőségének három módját és a felmerülő költségtételeket:

Szolgáltatások	Tehergépkocsi	Személygépkocsi	Gyalogos
1. Belső út, parkoló	Őrzött, kiépített	Őrzött, kiépített	Őrzött, kiépített (út)
2. Épülethasználat ügyféltérre eső része	Klíma/fűtés, mellék helyiség	Klíma/fűtés, mellék helyiség	Klíma/fűtés, mellék helyiség
3. Épületfenntartás ügyféltérre eső része	Takarítás, őrzés, riasztó, tűzjelző karbantartása, javítás	Takarítás, őrzés, riasztó, tűzjelző karbantartása, javítás	Takarítás, őrzés, riasztó, tűzjelző karbantartása, javítás
4. Fizetendő díj	2800 Ft/alkalom	580 Ft/alkalom	580 Ft/alkalom

44. Az eljárás alá vont az általa készített táblázattal kapcsolatban kifejtette, a táblázatból nyilvánvalóan kitűnik, hogy a vámudvar létesítményét minden ügyfél igénybe veszi valamilyen mértékben és a külső ügyfélforgalom költségei nem háríthatók át teljes egészében az irodabérlőkre. Az eljárás alá vont szerint műszakilag nem megoldható, hogy a gyalogos ügyfelek elkülönített helyiségekben tartózkodjanak, ahol nem működne a fűtés/hűtés, ne lenne takarítás vagy ne fizessenek biztosítást stb.
45. Az eljárás alá vont szerint a jelen vizsgálat tárgyát képező üzemeltetési költségtérítés nem minősül gazdasági erőfölénnyel való visszaélésnek, mivel azzal a vámudvar ügyfeleinek igazságos költségviselési rendszert kívánt alkalmazni. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy profitorientált gazdasági társaságként működik és nem tekinthető közfeladatot ellátó szervezetnek.

46. Az ügy tárgyalásán az eljárás alá vont előadta, hogy a vámhivataltól a következőkért kapnak költségtérítést: víz, villany, telefon használata, a fűtés és klíma tekintetében egyfajta átalánydíjat kapnak köbméter alapon. Az eljárás alá vont megjegyezte, hogy a vámhivatal nem járul hozzá területarányosan az olyan költségekhez, mint a biztosítás, a takarítás vagy a nagysebességű bérelt telefonvonal költségei stb. Az eljárás alá vont tulajdonában álló, de a VPOP által használt számítógépekkel kapcsolatban kiemelte, hogy ezek használatáért az amortizáció alapján kapnak költségtérítést.
47. Az eljárás alá vont előadta, hogy az eljárás tárgyát képező üzemeltetési költségtérítésből 2006. során kevesebb, mint 10 ezer forint bevétel keletkezett.
48. A fentiekre tekintettel az eljárás alá vont kérte, hogy az eljáró versenytanács szüntesse meg a versenyfelügyeleti eljárást.

VIII. Jogi háttér

49. A Tpv. 14. §-a alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni.
50. A Tpv. 22. § (1) bekezdése értelmében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására.
51. A Tpv. 22. § (2) bekezdése alapján a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell különösen, hogy az érintett piacra való belépés és az onnan történő kilépés milyen költségekkel és kockázattal jár, illetve milyen jogi, műszaki, gazdasági feltételek megvalósítását igényli, az eljárás alá vont vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetét és annak alakulását. A gazdasági erőfölény megítéléséhez ezen felül vizsgálni szükséges az érintett piac szerkezetét, a piaci részesedések arányát, a piac résztvevőinek magatartását, valamint az eljárás alá vont vállalkozásnak a piac alakulására gyakorolt gazdasági befolyását.
52. A Tpv. 21. § a) pontja értelmében tilos a gazdasági erőfölénnyel visszaélni, így különösen az üzleti kapcsolatokban tisztességtelenül vételi vagy eladási árakat megállapítani, vagy más módon indokolatlan előnyt kikötni vagy hátrányos feltételek elfogadását kikényszeríteni.
53. A Tpv. 77. §-a az eljárás során hozható érdemi határozatokat tartalmazza, míg a 78. § a bírság kiszabásáról rendelkezik, taglalva a bírság kiszabásánál irányadó szempontokat.

IX. A Versenytanács döntése

54. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban az érintett termékpiac a vámudvarokkal kapcsolatos létesítési és üzemeltetési szolgáltatások körére terjed ki, amelyeket egységesen indokolt kezelni, tekintettel arra, hogy az üzemeltető a vámudvarban lefolytatott vámigazgatási eljárással összefüggésben nyújt egyéb, a vámeljáráshoz kapcsolódó szolgáltatást a vámudvart felkeresők számára.
55. Tekintettel arra, hogy a hatályos jogi szabályozás értelmében az I. és a II. típusba sorolható vámudvarok köre élesen elkülönül egymástól, és az eljárás alá vont vállalkozás a jelen eljárásban vizsgált tevékenysége olyan nyílt hozzáférésű, bárki által igénybevehető vámhivatal üzemeltetéséhez és fenntartásához kapcsolódik, amely a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Vtv.) értelmében I. típusú vámudvarnak minősül, a továbbiakban az érintett termékpiac meghatározását indokolt az I. típusú vámudvarok üzemeltetéséhez köthető szolgáltatásokra leszűkíteni.
56. A jelen eljárásban érintett földrajzi piac az a terület, amely vonatkozásában az eljárás alá vont vállalkozás a vámudvar létesítésével és üzemeltetésével összefüggő szolgáltatásokat nyújtja, amely megegyezik a vámudvar területén található vámhivatal illetékességi területével, azaz Fejér Megye közigazgatási területével.
57. Az eljáró versenytanács szerint a Logisztár az általa üzemeltetett vámudvar területén működő vámhivatal következtében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon, egyrészt a jogszabályok által meghatározott vámigazgatási hatáskörök és illetékességek révén, másrészt a vámigazgatási eljárást igénylő vállalkozások azon gyakorlata következtében, hogy gazdaságossági szempontból elsősorban a telephelyük közelében elhelyezkedő vámhivatalt keresik fel. Az eljárás alá vont vállalkozás az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára adott válaszaiban nem vitatta gazdasági erőfölényének létét.
58. A rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy azok a vállalkozások képesek más vámudvarokban működő vámhivatalokhoz fordulni, amelyek más városokban is rendelkeznek vámügyintézési tevékenységet végző telephellyel.
59. Az eljáró versenytanács szerint az országban üzemelő többi vámudvar területén található és a határmenti vámhivatalok, valamint az Európai Unió tagállamaiban működő vámhivatalok nem jelentenek tényleges és racionális választási alternatívát a vámhivatalok vámigazgatási eljárását igénybe venni kívánó ügyfelek teljes köre számára.
60. Ennek oka, hogy a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló bizonyítékok szerint, az ügyfelek választását elsősorban a vámeljárások gyorsasága motiválja, amely úgy érhető el a leginkább, ha az adott vállalkozás telephelyéhez/székhelyéhez legközelebbi vámudvart keresik fel vámügyintézés céljából, az ország többi megyéjében található vámhivatalhoz való folyamodás jelentős idővesztéssel és költségtöbblettel (például a szállítás révén) járhat a számukra, amely tény az eljárás alá vont sem vitatott.
61. Az eljáró versenytanács megítélése szerint az a tény, hogy az eljárás alá vont vállalkozás az általa üzemeltetett vámudvarban a vámhivatal által be nem rendelt ügyfelektől parkolási díjat szed, nem ütközik a Tptv. rendelkezéseibe. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló bizonyítékokból megállapítható, hogy a parkolási díj alkalmazására a 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet is lehetőséget ad, másrészt az eljárás alá vont a parkolási díjért cserében érdemben értékelhető parkolási szolgáltatást nyújt a vámhivatal ügyfelei

számára azáltal, hogy kiépített, karbantartott, őrzött parkolóhelyeket biztosít a vámudvar területén.

62. Az eljáró versenytanács mindezek alapján megállapítja, hogy az eljárás alá vont által a vámudvarát felkereső ügyfelektől történő parkolási díj megfizetésének előírása a Tpv. 77. § (1) bekezdés i) pontja alapján nem ütközik a törvény rendelkezéseibe.
63. Az eljáró versenytanács a parkolási díjakkal kapcsolatban szükségesnek tartja megjegyezni, bár a jelen versenyfelügyeleti eljárás nem terjedt ki az eljárás alá vont által alkalmazott parkolási díjak mértékének vizsgálatára, az alkalmazható díj piaci körülmények között csak abban az esetben tekinthető jogszerűnek, ha arányban áll a díj fejében nyújtott szolgáltatással.
64. Az eljáró versenytanács nem tartja jogszerűnek az eljárás alá vont azon gyakorlatát, hogy a vámudvart gyalogosan felkereső, a vámhivatal által be nem rendelt ügyfelekkel szemben üzemeltetési költségtérítés megfizetését teszi kötelezővé, mert mindamellett, hogy a 15/2004. (IV. 5.) PM rendelet értelmében az üzemeltetőnek térítésmentesen biztosítania kell mindenki számára a vámhivatal szolgálati helyének megközelítését, az eljárás alá vont nem nyújt olyan szolgáltatást ezen ügyfélköre számára, amely indokolná az üzemeltetési költségtérítés vagy hasonló tartalmú díj alkalmazását.
65. Az eljáró versenytanács nem tartja elfogadható gyakorlatnak, hogy egy hatósági jogkörrel rendelkező vámhivatalba az általa kizárólagosan nyújtott vámigazgatási eljárások lefolytatása érdekében, a bejutást kontrolláló vállalkozás magatartása miatt gyalogosan is csak térítés ellenében lehessen bejutni.
66. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló bizonyítékok szerint az eljárás alá vont a vámudvarát gyalogosan felkereső ügyfelek számára nem nyújt olyan infrastrukturális szolgáltatást, amely indokoltá tenné az üzemeltetési költségtérítés kötelezővé tételét. Ezzel kapcsolatban kiemelendő, hogy a parkolási díjat fizető ügyfelek egy kiépített, karbantartott területen parkolhatnak a vámudvarban folytatott ügyintézésük ideje alatt, amely területnek az őrzését is az eljárás alá vont vállalkozás biztosítja. Ezzel ellentétben a gyalogosan érkező ügyfelek – a Logisztár saját bevallása szerint is – csak rendkívül rossz infrastrukturális körülmények között képesek megközelíteni a vámudvart, például a legközelebbi megálló kb. 600 méterre található, nincsen járda és padka, valamint a vámudvaron kívüli parkolás is csak megközelítőleg 600 méterrel távolabb lehetséges.
67. Az eljárás alá vont által nyújtott információk értelmében az üzemeltetési költségek fedezete megjelenik a vámudvarban telephellyel – és ezért a Logisztárnak irodabérleti vagy földhasználati díjat fizető – ügyfelek közös költségében is.
68. Az eljáró versenytanács szerint azon tény alapján, hogy a 2006. évben kevesebb mint 10 ezer forint bevétele származott az üzemeltetési költségtérítés szedéséből, az eljárás alá vont nem mentesül versenyjogi felelősségének megállapítása alól, mert a „Tpv. 21. §-ában lévő, a j) pontig felsorolt esetek egyikének sem tényállási eleme a fogyasztói érdeksérelem bekövetkezése.” (Föv. Bír. 7.K.32.876/2003/6., a Vj-167/2001. sz. ügyben) Az eljáró Versenytanács szerint a jogsértő díjból származó árbevétel elenyésző volta a Tpv. 78. §-a alapján a bírság kiszabásának szempontjai között vehető figyelembe.
69. A Tpv. 77. § (1) bekezdés d) pontja alapján az eljáró versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont vállalkozás az általa üzemeltetett vámudvarban található vámhivatal be nem rendelt ügyfeleitől történő üzemeltetési költségtérítés szedése a törvény rendelkezéseibe ütközik, és a Tpv. 77. § (1) bekezdés f) pontja alkalmazásával a jelen

határozat kézhezvételétől megtiltotta a törvény 21. § a) pontjába ütköző magatartás további folytatását.

70. Az eljáró versenytanács eltekintett a Tpv. 78. §-a szerinti bírság kiszabásától, figyelemmel arra, hogy az eljárás alá vont jogsértése rövid ideig tartott és az üzemeltetési költségtérítés alkalmazásából elenyésző mértékű árbevétele származott.

71. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. § (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2006. szeptember 14.